

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

11. številka

MARIBOR, dne 6. marca 1923.

57. letnik.

DAVKI IN PODPORE.

Vsak viničar, delavec in gospodar plača pri enem kilogramu soli okroglo 10 kron davka, pri vsaki škatljici šibic 1 krono davka. To so napravili radikali, demokratje in samostojni (Stojadinovič, Kukovec, Drofenik). Sedaj vržejo tem izmozganim revežem kakor mutastim ribam na vodico par kronic kot podporo, pa mislijo, da bodo pametne ljudi s tem preslepili. Pustite volilna podkupovanja in ne odirajte pri soli, petroleju, sladkorju, vžigalicah, carini, oblačih, kjer vam vsak revež plača tisoče na leto, vi pa ga hočete sedaj s par kronicami oslepariti in napraviti za Judeža.

Srbskega radikala ne bomo volili!

Družba ljudi v Sloveniji, ki liže pete radikalnim Srbom in Pašičevim agitatorjem iz Beograda hoče, da bi slovenski volilci 18. marca izvolili radikalnega Srba Stojadinoviča za poslanca slovenskega Štajerja. Srbijski hlapci, ki so dobili od Pašiča Judežev tisočake, bi nas torej radi še bolj vkovali v centralistično suženstvo. Viničarji, obrtniki, železničarji in drugi volilci, ali veste kaj je srbska radikalna stranka?

Srbska narodno radikalna stranka hoče našo Slovenijo in Hrvaško spremeniti v Veliko Srbijo. Ona je zagrizena sovražnica avtonomne Slovenije.

Srbska radikalna stranka hoče, da se slovenska ali latinska pisava v šolah odpravi in namesto nje uvede srbska cirilica.

Srbska radikalna stranka hoče izpodriniti slovenski jezik iz šol in uradov. Namesto naše materinščine pa bi naj prišla srbsčina.

Srbska radikalna stranka prestavlja po svojih ministrstvih slovenske in hrvaške uradnike v Črno goro, Makedonijo in Srbijo, a v naše kraje pošilja radikalne Srbe in Ruse.

Srbska radikalna stranka je zagovornica sedanje militarizma, ki tira slovenske fante v nesrečno, od malarije okuženo Makedonijo.

Srbska radikalna stranka je v Beogradu vsa leta tako gospodarila, da je naša valuta (vrednost denarja) padla tako nizko. Vsled tega je ona tudi kriva neznosne draginje v naši državi.

Srbska radikalna stranka hoče sedaj po svojih plačanih slovenskih hlapcih vsiliti viničarjem, obrtnikom, kmetom, trgovcem, uradnikom in železničarjem mladega in neizkušenega Srba radikala dr. Stojadinoviča za poslanca na Slovenskem.

Kdor bo v Sloveniji volil radikalnega srbskega kandidata, kdor bo vrgele kroglice v škrinjico radikalne stranke, bo pljuval v lastno skledo. Vsak tak postane izdajalec slovenske samostojnosti!

Vsled tega kličemo volilcem: Srbskega radikala ne bomo volili!

Naša volilna škrinjica je druga! To je škrinjica edino prave in poštene stranke: naše Slovenske ljudske stranke!

Vsi do zadnjega na volišče!

Nedelja 18. marca bo za nas Slovence dan ljudskega glasovanja ali takozvani plebiscit. Gre za to, ali ostanemo še nadalje hlapci srbijskega centralizma, ali pa se Slovenci gospodarsko ločimo od Beograda in si zasnujemo samoupravno zakonodajno Slovenijo.

Kdor je za to, da še nadalje hlapčujemo Beogradu, ta naj izda slovenski rod s tem, da glasuje za radikalce, demokrate, samostojneže, socialiste, ali kako drugo nasprotno stranko.

Kdor pa hoče samostojnost in svobodo Slovenije, kdor hoče, da se vrže ob tla pogubonosni centralizem, ta pa glasuje za našo Slovensko ljudsko stranko, katere voditelj je dr. Korošec.

Kroglico spusti v drugo škrinjico, to je škrinjica smotnega slovenskega ljudstva.

Pri letošnjih volitvah se vrši med srbijskim centralizmom in slovensko avtonomijo

boj na življenje in smrt.

Ali, ali! Vsled tega pa prosimo in vabimo vse slovenske volilce: v nedeljo, 18. marca, vsi do zadnjega na volišče! Sedaj ali nikoli! Zmago bomo dosegli, ako noben naš volilec ne bo ostal doma.

Zaupnik! Može, fantje, žene in dekleta! Samo le kratkih 10 dni nas še loči od 18. marca. Uporabite vse sile, napravite vse korake, da noben naš volilec ne bo ostal doma. Še enkrat: Razdelite si agitacijo po vseh občinah tako, da bo vsak agitator imel določeno število volilcev, katere mora spraviti 18. marca na volišče. Letos se ne gre za to, da dobimo samo večino na voliščih, ampak da vsi naši volilci oddajo svoje glasovalne kroglice!

Po vseh občinah naj doni klic: Vsi na volišče!

Naša volilna škrinjica je druga!

KANDIDATI

naše Slovenske Ljudske stranke

V VOLILNEM OKROŽJU MARIBOR—CELJE
PREKMURJE—MEZIŠKA DOLINA.

Zbori zaupnikov Slovenske ljudske stranke iz posameznih okrajev in glavni zbor iz cele Slovenije v Ljubljani je izbral kot kandidate za volitev narodnih poslancev dne 18. marca 1923 naslednje može:

Nosilec liste ali voditelj kandidatne liste je:

Dr. Anton Korošec
narodni poslanec v Mariboru.

Okrajni kandidati so:

1. Za volilni okraj Murska Sobota: Šiftar Geza, posestnik v Martjancih pri Murski Soboti. — Namestnik: Nemčič Matija, trgovec v Križevcih.
2. Za volilni okraj Dolnja Lendava: Klekl Jožef, narodni poslanec v Črenšovcih. — Namestnik: dr. Karl Šabec, odvetnik v Dolnji Lendavi.
3. Za volilni okraj Brežice: Škoberne Jožef, narodni poslanec in župan v Dovškem pri Rajhenburgu. — Namestnik: Cerjak Jožef, trgovec in posestnik v Artičah.
4. Za volilni okraj Celje: Krajnc Davorin, narodni poslanec v Veliki Pirešici. — Namestnik: Uranjek Jakob, rudar v Megojnici pri Grizah.
5. Za volilna okrajna Konjice in Ljutomer: Dr. Jožef Hohnjec, narodni poslanec v Mariboru. — Namestnik: Golobranc Franc, župan v Konjicah.
6. Za volilna okrajna Laško in Prevalje: Kugovnik Jurij, posestnik in kovač v Prevaljah. — Namestnik: Hrastnik Mihael, posestnik v Brstniku pri Laškem.
7. Za volilni okraj Maribor desni breg: Palež Stefan, posestnik v Orehovi vasi pri Sliivnici. — Namestnik: Hinko Gril, posestnik v Slov. Bistrici.
8. Za volilni okraj Maribor mesto in levi breg: Franjo Žebot, narodni poslanec v Mariboru. — Namestnik: Hinko Fanel, posestnik v Partinju.
9. Za volilna okrajna Mozirje in Slovenjgradec: Pušenjak Vladimir, narodni poslanec v Mariboru. — Namestnik: Steblovnik Martin, župan in posestnik v Šmartnu na Paki.
10. Za volilna okrajna Ormož in Ptuj: Vesenjčak Ivan, profesor v Mariboru. — Namestnik: Bedjanič Andrej, župan in posestnik v Obrežu pri Središču.
11. Za volilni okraj Šmarje: Vrečko Jakob, posestnik na Ponikvi ob južni železnici. — Namestnik: Počivalšek Josip, posestnikov sin v Imenem.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Ogromne svote se izdajajo za radikalno volilno agitacijo. Radikalni vladi se niti ne sanja o tem, da ona, kot vladajoča stranka ni neomejen gospodar in lastnik državnega denarja, ampak samo upravnik, ki bo moral prej ali slej polagati račune. Glavni odbor Pašičeve radikalne stranke je izključil vse Protičeve pristaje in tudi one, ki nočejo Pašiča proslavljati. Radi tega je bilo med radikali že več hudih pretepov.

Več Pašičevih kandidatov je v velikih skrbeh za mandat. Med temi je tudi zunanji minister dr. Ninčič, ki kandidira v Vojvodini, kjer so radikali po večini na Protičevi strani in kjer so tudi nasprotna stranke precej močne.

ŠVodja demokratov levičarjev Ljuba Davidovič je imel govor, ki odklanja centralistično politiko proti volji Hrvatov in Slovencev in se izreka za sporazum in za spremembo ustave.

Italijanska vlada je hotela odlagati izpraznitev 3 cone v Dalmaciji in Sušaka, Mussolini je zahteval, naj bi se poprej uredil promet z Reko, naša vlada se je pa postavila po robu ter izjavila, da ne pošlje niti enega vagona na Reko, dokler se izpraznitev ne izvrši in tako so Italijani v soboto le morali zapustiti Sušak. Na tisoče ljudstva se je zbralo iz celega Primorja ter navdušeno pozdravljalo prihod naših čet in naše uprave.

Ministrski svet se je moral v zadnjih dneh mnogo baviti z izgredi in tudi pravimi upori v južni Srbiji.

Blizu Stipa proti bolgarski meji so se cele vasi ob seudeležbi komitašev spustile v boj z vojaško posadko. Določile so se preiskovalne komisije, samo to se vlada ne spomni, da bi odpravila nedostatke v upravi, ki vse to povzročajo in pa da bi zatrla nasilje, ki se je zlasti sedaj v volilni borbi razpaslo. Kako naj bo mir v Makedoniji, ko se celo v stari Srbiji prepejo demokrati in radikali v imenu državnosti.

ITALIJA.

Predsednik italijanske vlade fašist Mussolini je naglašal potrebo najtesnejših zvez s Francijo, češ, da je to potrebno za Italijo, ki pa hoče voditi samostojno zunanjo politiko. Snuje se posebna francosko-italijanska zveza in v te svrhe se pripravlja obisk italijanskega kralja v Parizu, predsednika francoske republike pa v Rimu. — Fašistovska vlada je proglasila 24. maj za narodni praznik v spomin na vojno napoved Avstriji leta 1915.

GRŠKA.

Grška vlada, ki je našo vlado kot svojo zaveznico spravila že v marsikatero nepriliko med svetom, ne kaže niti toliko dobre volje, da bi nam izpolnila to, kar je že med sosedi in ne celo še med zavezniki običajno in potrebno. Jugoslovane, ki živijo na njenem območju, silno zatira in v Solunu nam pri prometu dela zapreke, kjer le more.

FRANCIJA PROTI NEMČIJI.

V Recklinghausenu so francoske oblasti zaplenile 80 milijonov mark. Denar je bil namenjen za stavkujoče železničarje. Občini Bochum so naložili globo v znesku 35 milijonov mark in ta denar so vzeli iz občinske blagajne.

V Darmstadtu je francoska infanterija zasedla delavnico za lokomotive. Delavci so delo zapustili. Infanterija je zasedla tudi blagovni kolodvor, kjer je bil promet takoj ustavljen.

Župana mesteca Buer so Francozi zaprli, ker ni hotel povedati naslovov nemških uradnikov. V Recklinghausenu so Francozi odpejali s seboj 4 železničarje, ki so imeli pri sebi 60 milijonov mark za izplačilo plač železniških uslužbencev.

Francoski vojni minister je s svojim govorom v zbornici pokazal, da imajo Francozi še vedno strah pred Nemci. Pripravili so 23 divizij in vojaško službo so podaljšali na 18 mesecev.

Naša zborovanja.

SHODI SLS V PREKMURJU.

V Prekmurju se vrši srdit volilni boj. Vse stranke, ki so v štajerskih okrajih izgubile tla, so se s fanatizmom obupanja vrgle na Prekmurje. Denar igra veliko ulogo. Mize so polne vina. Korteži preradodarni v obljubah. Toda ljudstvo je trezno in se vprašuje: Zakaj nam niso ti samostojni, demokratje in radikali nič dali, ko so se bili na vladi? In obrača se s tem večjim zaupanjem k Slov. ljudski stranki, ki ne podkupa, ne plačuje vina, ne nuja guljaša, ker je stranka ubožnega ljudstva. Prekmurci tudi popolnoma uvidevajo, da noben njihovih krajevnih kandidatov, ki kandidirajo na samostojnem, demokratskem ali radikalnem programu, ne bo izvoljen, nego, da so le stegno, po katerem se povsje na mandat ali samostojni Drofenik, ali od Štajerca odklonjeni dr. Kukovec ali pa mogoče tudi Srb dr. Stojadinovič.

Kako ljudstvo misli, pokazalo se je v nedeljo, dne 4. marca na dveh shodih, katerih prvi je bil predpoldan obdržan v Murski Soboti za sobotski okraj in popoldan v Beltincih za lendavski okraj. V Murski Soboti sta govorila dr. Korošec in kandidat Geza Šiftar, v Beltincih pa dr. Korošec in kandidat Klekl. Radi neugodnega vremena so se morali shodi vršiti v zaprtih prostorih, ki so bili nabito polni. Poslušalci so viharo pritrjevali izvajanjem govornikov ter obljubili še zadnjih 14 dni z vsemi silami agitirati za Ljudsko stranko. Shodi so se vršili veličastno in v najlepšem redu.

Drugim strankam očitno ginejo tla pod nogami in njim vsled tega upada tudi pogum. V nedeljo na večer je bil napovedan tudi srbski nosilec radikalne stranke dr. Stojadinovič. Toda ni upal napovedati shoda, ampak samo banket za 50 povabljenih oseb. Toda to se mora dr. Stojadinoviču šteti v dobro, da banketa ni priredil na občinske stroške, kakor dr. Zupanič na Kranjskem, ampak na račun svoje stranke.

Razpoloženje naših pristajev v Prekmurju in tokraj Mure je zmagovito.

Volilni shodi v volilnem okraju Maribor levi breg. Kandidat Žebot priredi volilne shode: V četrtek, dne 8. marca zvečer ob 6. uri v Kamnici v gostilni »Pri Kmetki posojilnici«, (pred shodom ob 5. uri seja zaupnikov iz vseh občin). V ponedeljek, 12. marca zvečer ob 6. uri v Krčevini v gostilni »pri lovskem domu« nad